

قانون در طب (قانونچه)

مؤلف: محمود بن محمد چغمینی

مترجم: محمد علی حاجعلی پور

سرشناسه : چقمینی، محمود بن محمد، - ۴۷۴۵ ق.
 عنوان قراردادی: قانونچه، فارسی
 عنوان و نام پدیدآور : قانون فی الطب (قانونچه) / مؤلف محمود بن محمد چقمینی؛ مترجم محمد علی حاجعلی پور.
 مشخصات نشر: گرگان: هفت سنگ، ۱۳۹۳.
 مشخصات ظاهری : ۳۰۴ ص.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۸۵۲-۱-۵
 وضعیت فهرست نویسی : فیا
 موضوع : پزشکی -- متون قدیمی تا قرن ۱۴
 شناسه افزوده: حاجعلی پور، محمد علی، ۱۳۶۱ -، مترجم
 رده بندی کنگره : الف ۱۳۹۳ ۲۰۴۱ ق ۷ ج ۳ / R۱۲۸
 رده بندی دیویی : ۶۱۰/۹۱۷۶۷۱
 شماره کتابشناسی ملی: ۳۶۹۵۰۳

اشارات بهت سنگ

آدرس: گرگان-نصرآباد-نبش نصرآباد ۱۷

همراه: ۰۹۱۱۱۷۰۲۳۷۷ - ۰۹۳۵۳۸۹۳۳۹۱ - ۰۹۳۶۹۶۶۲۷۵۴

- نام کتاب قانون در طب (قانونچه)
 □ مؤلف محمود بن محمد چقمینی
 □ مترجم محمد علی حاجعلی پور
 □ ناشر هفت سنگ
 □ طراح جلد محمد صالح قربانی نصرآبادی
 □ تیراژ ۱۰۰۰
 □ چاپ توحید
 □ نوبت و تاریخ چاپ اول / ۱۳۹۳
 □ امور فنی قنبر شکری پینوندی
 □ شابک ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۸۵۲-۱-۵
 □ قیمت ۱۴۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

مقدمه ۱۹

مقدمه ۳۱

مقدمه مؤلف ۳۲

مقاله اول شامل امور طبیعی است

فصل اول

دربارۀ عناصر و مجازها است ۳۵

عناصر ۳۶

مزاجها ۳۶

معتدل ۸ وجه مختلف دارد: ۳۶

مزاج خارج از اعتدال ۳۷

فصل دوم

دربارۀ اخلاط ۳۹

خلط چهار نوع دارد ۴۰

دموی ۴۰

صفراوی ۴۰

بلغمی ۴۰

سوداوی ۴۰

خون طبیعی ۴۰

صفرای طبیعی ۴۰

صفرای غیر طبیعی چهار نوع است: ۴۰

بلغم طبیعی ۴۱

بلغم غیر طبیعی ۵ قسم است: ۴۱

۴۱	سودای طبیعی.....
۴۱	در چگونگی پیدایش خلط‌ها.....

فصل سوم

۴۵	در باره اندامها.....
۴۶	اندامها.....
۴۶	انواع اندامها.....
۴۶	اندامهایی که برای بقاء شخص مورد نیازند سه تا هستند.....
۴۶	قلب.....
۴۶	مغز.....
۴۶	کبد.....
۴۶	اندامهای یاری دهنده اندامهای اصلی (اندامهای خادمه).....
۴۶	اندامهای مرئوسه.....
۴۷	اندامهایی که نه خادمه هستند و نه رئیس و نه مرئوسه.....
۴۷	اندامهای ساده.....
۴۷	اندامهای مرکب.....

فصل چهارم

۴۹	در باره قوا.....
۵۰	قوا سه بخش دارد:.....
۵۰	قوة طبیعی.....
۵۰	قوة حیوانی.....
۵۰	قوة نفسانی.....
۵۰	مخدومه دو بخش است.....
۵۰	قوة غذا دهنده.....
۵۰	قوة پرورش دهنده.....
۵۰	نیروی پدیدآورنده (قوه)، بر دو نوع است.....
۵۱	نیروی خادمه (خدمت‌گزار).....
۵۱	نیروی جذب کننده.....
۵۱	نیروی گیرنده.....
۵۱	نیروی هاضمه.....
۵۱	نیروی دافعه.....
۵۱	قوة حیوانی.....

۵۲		قوة نفسانی
۵۲		حسن مشترک
۵۲		متصرفه
۵۲		وهم
۵۳		حافظه
۵۳		محركه
۵۳		باعثه
۵۳		فاعل

فصل پنجم

۵۵		درباره بقیه امور طبیعی
۵۶		افعال مفرد
۵۶		افعال مرکب
۵۶		ارواح
۵۶		طبیعی
۵۶		حیوانی
۵۶		نفسانی
۵۷		عمرها چهار گونه هستند:
۵۷		سن رشد
۵۷		سن توقف
۵۷		سن کهولت
۵۷		سن انحطاط (پایین آمدن رشد)
۵۷		رنگها
۵۷		چاقی
۵۸		سحنه
۵۸		لاغری
۵۸		فرق بین مذکر و مؤنث

مقاله دوم درباره تشریح است

فصل اول

۶۱		درباره استخوانها
----	-------	------------------

۶۲	استخوان
۶۲	جمجمه
۶۲	فک
۶۲	دو دست
۶۲	گردن
۶۲	ترقوه (چنبر)
۶۳	سینه
۶۳	پشت
۶۳	موخره جسم (عقب)
۶۳	دنبالچه
۶۳	ران
۶۳	ساق
۶۴	پا

فصل دوم

۶۵	در باره در اعضای مفرد
۶۶	غضروف
۶۶	اعصاب (پی‌ها)
۶۶	وترها
۶۶	عضلات (ماهیچه‌ها)
۶۷	رباط (زردگی)
۶۷	رگهای ضربان دار که به شریانها معروف هستند
۶۷	رگهای غیر ضربان دار که به وریدها معروف هستند
۶۷	گوشت
۶۷	پی
۶۸	غشاء (شامه‌ها)
۶۸	مو
۶۸	ناخن‌ها

فصل سوم

۶۹	در تشریح برخی از اعضاء مرکب مثل مغز، دو چشم، دو گوش و زبان
۷۰	مغز
۷۰	دو چشم

گوش ۷۱

فصل چهارم

دربارهٔ ریه و قلب ۷۳

ریه ۷۴

قلب ۷۴

فصل پنجم

در تشریح پوشش سینه و معده و امعاء (روده‌ها) ۷۵

پوشش سینه ۷۶

معده ۷۶

روده‌ها ۷۶

فصل ششم

دربارهٔ کبد و کیسه صفرا و طحال ۷۷

کبد ۷۸

کیسه صفرا ۷۸

طحال ۷۸

فصل هفتم

در تشریح بقیهٔ اعضای مرکب کلیه و مثانه و آلت مردانه و رحم ۷۹

دو کلیه ۸۰

دو بیضه ۸۰

رحم ۸۰

مقاله سوم

دربارهٔ حالات بدن انسان و اسباب و نشانه‌هایی که به آن دلالت می‌کند

فصل اول

دربارهٔ سلامتی و بیماری ۸۳

سلامتی ۸۴

بیماری ۸۴

بیماری ساده سه قسم است: ۸۴

۸۴	 سوء مزاج مادی
۸۴	 سوء مزاج ساده
۸۵	 بیماری مرکب
۸۵	 بیماری مادرزادی
۸۵	 بیماری مجاری و مدخل‌ها
۸۵	 بیماری سطح اندامها
۸۵	 بیماریهای اندازه
۸۵	 بیماریهای عددی
۸۵	 بیماریهای وضعی
۸۶	 بیماریهای گسستگی آور
۸۶	 بیماریهای مرکب
۸۶	 شروع بیماری
۸۶	 افزایش یافتن بیماری
۸۶	 به منتهای افزایش رسیدن بیماری
۸۶	 وقت پایین آمدن بیماری

فصل دوم

درباره علل ضروری تغییر دهنده حالات بدن انسان و نگهداشت آن که شش بخش	
۸۷	 است
۸۸	 بخش اول: هوای محیط اطراف بدن
۸۸	 فصل‌ها
۸۸	 ناحیه‌ها و باده‌ها
۸۸	 مجاورت با کوه‌ها و دریاها
۸۸	 خاک
۸۸	 بخش دوم: درباره خوراک و نوشیدنی
۸۹	 داروها که چهار مرحله دارند
۹۰	 انواع غذا
۹۰	 آب
۹۱	 بخش سوم: خواب و بیداری
۹۱	 بخش چهارم: حرکت و سکون
۹۱	 بخش پنجم: استفراغ و احتباس
۹۱	 احتباس به دلایل زیر است:
۹۱	 استفراغ

بخش ششم: حرکات نفسانی..... ۹۲

فصل سوم

در اسباب بیماری که به سه قسم تقسیم می شود.....	۹۳
علت شروع کننده، علت سابق، علت دوام.....	۹۳
علت شروع کننده.....	۹۴
علت سابق.....	۹۴
علت و اصل علت.....	۹۴
اسباب سوء مزاج.....	۹۴
حرکت بیش از حد اعتدال.....	۹۵
اسباب بیماری سردی هشت تا است.....	۹۵
اسباب بیماریهای خشک چهار عدد هستند.....	۹۵
اسباب مرض تر چهار عدد هستند.....	۹۵
فساد شکل.....	۹۵
اسباب گشاد شدن مجاری.....	۹۶
اسباب انسداد مجاری.....	۹۶
اسباب زبری.....	۹۶
اسباب صافی.....	۹۶
اسباب زیادت اندازه و عدد.....	۹۶
اسباب نقصان عدد.....	۹۷
اسباب فساد در وضع.....	۹۷
اسباب گسستن پیوستگی.....	۹۷

فصل چهارم

نشانه های دال بر حالات انسان از لحاظ مزاج.....	۹۹
بسودن (لمس کردن).....	۱۰۰
گوشت و پی و چربی.....	۱۰۰
معاینه مو.....	۱۰۰
علائم رنگ پوست.....	۱۰۱

فصل پنجم

درباره نشانه های دال بر حالات انسان از جهت اخلاط.....	۱۰۳
چیرگی خون.....	۱۰۴

۱۰۴	چیرگی بلغم
۱۰۴	چیرگی صفرا
۱۰۴	چیرگی سوداء

مقاله چهارم در باره نبض

فصل اول

۱۰۷	کلیاتی درباره نبض
۱۰۸	نبض
۱۰۸	نبض دارای گونه های (جنس های) ده گانه است
۱۱۰	سریع
۱۱۰	کند (درنگی)
۱۱۰	معتدل
۱۱۰	متواتر (دما دم)
۱۱۱	نبض متفاوت (متراخی)
۱۱۱	گرم
۱۱۱	سرد

فصل دوم

۱۱۳	کلیاتی نبض های ترکیبی
۱۱۴	نبض بزرگ
۱۱۴	نبض کوچک
۱۱۴	نبض معتدل
۱۱۴	نبض غلیظ
۱۱۴	نبض باریک
۱۱۴	نبض معتدل
۱۱۴	نبض آهویی (غزالی)
۱۱۴	نبض موجی
۱۱۵	نبض گرمی
۱۱۵	نبض مورچگی
۱۱۵	نبض اره ای
۱۱۵	نبض دم موشی